

Hazırlayan:

Prof. Dr. Kerem Alkin

Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

Küresel ve yurt içi piyasaların gözü ABD, AB ve Türkiye'deki enflasyon verilerinde. FED'in yeni başkanı Powell'in geçen haftaki 'şahin' açıklamalarının 'dolar lehine' piyasalardaki etkisini, Trump'ın 'ticaret savaşları'na dönük açıklaması adeta eritmiş durumda. Türkiye'de, şubat ayı enflasyonunun beklenenden yüksek gelmesi ise, manşet enflasyonun tek haneye düşmesinin zaman alacağını gösteriyor.

- ABD Merkez Bankası'nın (FED) yeni Başkanı Powell'in ABD Kongresi'nde yaptığı açıklamalar, yeni Başkan'ın faiz artışları ve FED bilançosunun küçülmesi adına, sıkı para politikasını ödünsüz sürdürmek konusunda, hatta bir miktar daha sertleşebileceği noktasında 'şahin' mesajlar olarak algılanınca, Dolar Endeksi, 28 Şubat Çarşamba günü 90.61 puana kadar yükselerek kapanış yapmıştı. **Küresel piyasaların FED'in bu yıl, 2018'de 4 kez de faiz arttırabileceği ihtimaline yönelik fiyatlandırma eğilimi, euro-dolar paritesine düşüş, ABD'nin 10 yıl vadeli faiz oranlarının ise yüzde 2,9'u geçmesi yönünde yansımışken, ABD Başkanı Trump'ın ithal demir-çelik ve alüminyum ürünlerine yüksek gümrük vergisi uygulanacağı yönündeki açıklamaları ve bu açıklamaların AB cephesinde de karşılık bulması, küresel piyasalarda 'ticaret savaşları' tartışmalarını alevlendirerek, Dolar Endeksi'ni 89,94 puana kadar gerilettili.**
- Dolar Endeksi 5 Mart Pazartesi gününe 89,83 puandan başlasa da, Beyaz Saray Ulusal Ticaret Konseyi'nin başında bulunan **Navarro'nun, söz konusu gümrük vergisinin Trump'ın açıkladığı ölçüde uygulanamayacağını ima etmesiyle, Dolar Endeksi de 90,20 puana kadar tırmandı ve 90 puanın üzerinde tutunmaya çalışıyor.** Bununla birlikte, Trump'ın açıklamalarına Dünya Ticaret Örgütü yönetiminin de tepkili olması nedeniyle, ABD Doları'ndaki toparlanmayı uzun soluklu kılamadığını göstermekte. Küresel piyasa profesyonelleri Trump'ın sebep olduğu tartışmaların en çok Japon Yeni'ne yarayacağı yorumu yapmaktalar. Nitekim, bu tartışmaların ortasında, yen dolar karşısında yüzde 0.20 yükseliş gösterdi. Küresel piyasalarca dikkatle takip edilen büyük çaptaki finans sektörü spekülörlerin dolarda aldıkları kısa pozisyonlar da artıyor.
- **Kısa pozisyon, dolarda 'değer kaybedecek' beklentisinde olunması ve 'satış' pozisyonunda olunması anlamına gelmekte.** ABD Emtia Vadeli İşlemler Komisyonu'nun (CFTC) verilerine göre, dolarda ve ABD Hazine tahvillerinde net kısa pozisyonlar, bu yılın Ocak ayı sonu itibariyle, 2011'den bu yana ilk kez 100 bin kontratın üzerine çıktı ve buna bağlı olarak piyasalarda kötümser fiyatlamaların ağırlığı arttı. **Piyasa profesyonelleri ve spekülörlerin bu tutumu, FED'in yeni**

başkanı Powell ne kadar şahin tutum sergilese de, küresel piyasalarda ABD Doları'na yönelik 'yumuşama' beklentisini, eğilimini değiştiremeyeceğini işaret ediyor. Bu noktada, euro-dolar paritesi 28 Şubat Çarşamba günü euro-dolar paritesi 1,22 doların altına kadar sarkmışken, 1 ve 2 Mart'taki toparlanmayla, parite geçen haftayı 1,2317 dolar ile kapattı ve 5 Mart ile başlayan yeni haftaya da 1,2322 dolar seviyesi ile başlangıç yaptı. Bununla birlikte, ticaret savaşlarıyla ilgili yeni açıklamaların sebep olduğu çalkantıyla, euro-dolar paritesi gün içerisinde 1,2269 dolar ile 1,2335 dolar arasında geniş bir bantta dalgalanmasını sürdürüyor. Dolar Endeksi 90 puanda tutunamaz ise, euro-dolar paritesi yeniden 1,24 dolar ve üzerine doğru hareketini sürdürebilir.

- Geçtiğimiz hafta ABD Çalışma Bakanlığı'nca açıklanan **şubat ayı istihdam verileri, ABD'de ekonomik canlılığın devam ettiği, istihdam piyasasına yansıdığı, çalışanların saat başı ücretlerindeki artış oranının ise enflasyonda kırırdanma olabileceğini işaret etmesine ve bu tablo ABD Doları'nı desteklemesine rağmen, Başkan Trump'ın 'ticaret savaşları'na sebep olabilecek açıklamaları nedeniyle, dolar lehine kalıcı olamadı.** ABD'nin tarım dışı istihdam ve saatlik ücret verileri, 2008 küresel finans krizinin sebep olduğu durgunluk, resesyon döneminin sona ermesinden bu yana ki en güçlü artışını kaydetti. 2 Mart Cuma günü açıklanan veriler, şubat ayında tarım dışı istihdamın 200 bin arttığını, 180 bin seviyesindeki piyasa beklentisini aştığını ve bir önceki ay olan ocak ayı verisinin ise 160 bin seviyesine doğru, yukarı revize edildiğini gösterdi. İşsizlik oranı ise, şubat ayında yüzde 4.1'de kalsa da, 2000 yılından beri en düşük seviyesini korumayı sürdürüyor.
- **FED'in 2018'de 4 kez faiz arttırıp arttırmayacağı konusunda en önemli verilerden birisi ise, ABD'de sabit ücretle çalışan mavi ve beyaz yakalı işgücünün ortalama saatlik kazançlarındaki artış oranı.** Şubat ayında yıllık yüzde 2.9 artarak beklentinin üzerinde artış gerçekleştiren saat başı ücret kazancı, 2009 yılından bu yana en güçlü yükselişe de işaret etti. Bu trendin devam etmesi, ABD'de yıllık manşet enflasyonun yükselmesine işaret ederse, euro-dolar paritesinde dolar lehine bir tablo değişikliği olabilir. **ABD'nin tanınmış finans kurumlarından Wells Fargo Securities'in kıdemli ekonomisti Sam Bullard, 2 Mart Cuma günü açıklanan verilerin ışığında, istihdam artışındaki pozitif ivmenin şubat ayında da sağlam duruşunu koruduğunu; bu durumun FED'in faiz artışları için cesaretlendirici olduğunu belirtmiş. Önceki raporlarımda da belirttiğim üzere, önümüzdeki bir kaç ay, ABD'nin enflasyon verilerini takip etmek kritik önemde olacak.**
- Türkiye cephesinde ise, şubat ayı TÜFE Endeksi artış oranı, yani tüketici enflasyonu yüzde 0,73 ile, yüzde 0,30 ile yüzde 0,80 arasında değişen, ortalaması yüzde 0,50 seviyesinde olan piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti. **Bununla birlikte, 2017 yılının ocak ve şubat ayı aylık enflasyon oranı, TL'deki değer kaybı, devalüasyon nedeniyle yüksek olduğundan, geçen yılın sağladığı sınırlı baz etkisinin desteğiyle, yıllık yüzde 10,35'ten yüzde 10,26'ya geriledi. Ancak, yıllık enflasyondaki gerilemenin hız kaybedeceği veya tümüyle duracağını dair beklenti güçlenmiş**

gözüküyor. Bu nedenle de, dolar-TL kurunda 3,82 TL seviyesine doğru bir hareketlenme gözlemlendi. Yine de, bilhassa döviz kurlarının sakin seyretmesine bağlı olarak, son üç ayda tüketici enflasyonunda toplam 2,73 puanlık önemli bir düşüş kaydedildi. **Piyasa aktörleri, şubat ayı enflasyon verileri ışığında, yıllık manşet enflasyonda tek haneye gerileme ihtimalinin yılın son çeyreğine sarkabileceğini ve yıl sonu için yüzde 8,5 ile 9,5 arasında bir enflasyon oranı ihtimalinin hala geçerliliğini koruduğunu belirtmekteler.** Açıklanan veriler, orta vadeli enflasyon görünümü açısından, hizmet enflasyonu ve çekirdek göstergelerinin yıllık oranlarındaki düşüşün kısmen umut verici olabileceğini gösteriyor.

- Bununla birlikte, hala yüksek seviyelerini koruduğunu da gözden kaçırmayalım. Hem yıllık enflasyonu tekrar tek haneye çekmede devam eden zorluklar hem de küresel risk algılamasında son dönemde artan oynaklık karşısında, para politikasında sıkı duruşun devam edeceği yönündeki piyasa görüşü ağırlığını korumayı sürdürüyor. Yurtiçi ÜFE Endeksi, yani yurtiçi piyasalara satılmak üzere üretilen malların üretim girdilerindeki maliyet artışını, maliyet enflasyonunu gösteren veride ise, şubat ayında bir önceki aya göre yüzde 2,68 gibi yüksek bir enflasyon oranı gözlemlendi. Bu nedenle, yıllık bazda Yurtiçi ÜFE Endeksi yüzde 13,71 arttı. Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 1,82, imalat sanayisi sektöründe yüzde 1,49, elektrik ve gaz sektöründe yüzde 21,1 ve su sektöründe yüzde 0,42 artış olarak belirlendi. Şubatta bir önceki aya göre endekslerin en fazla artış gösterdiği alt sektörler, yüzde 21,1 ile elektrik ve gaz, yüzde 7,57 ile ham petrol ve doğalgaz, yüzde 5,71 ile ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) oldu. Buna karşılık kok ve rafine petrol ürünleri ise bir önceki aya göre yüzde 1,11 düşüş gösterdi. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre, şubatta aylık en fazla artış enerjide ve yıllık en fazla artış ara mallarında gerçekleşti.